

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/35/2016
Identifikačné číslo spisu:	4110010941
Dátum vydania rozhodnutia:	13.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniel Hudák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4110010941.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 13. júla 2016 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. D. , pre pokračovací obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona o dovolaní obvineného B. D. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/77/2012, z 12. októbra 2012 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného B. D. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T/124/2010, z 3. mája 2012 (č.l. 3560 - 3600) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/77/2012, z 12. októbra 2012 (č.l. 3776 - 3832) bol obvinený B. D. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona pre skutok uvedený v bodoch 1/, 2/ rozsudku krajského súdu. Za tento trestný čin mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, pričom na výkon trestu ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň bol menovanému uložený aj ochranný dohľad na 2 roky a uložené povinnosti v zmysle § 77 ods. 1 Trestného zákona.

Proti označenému rozsudku Krajského súdu v Nitre podal dovolanie obvinený B. D. (č.l. 4663 - 4664) z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Trestného poriadku. Dovolacie dôvody odôvodnil v podstate zopakovaním odvolacích námietok (viď č.l. 3666 - 3681), keď argumentoval: „Od začiatku trestného konania v rámci prípravného konania bolo porušované právo na obhajobu. Tieto základné práva na obhajobu boli porušované najmä spôsobom realizácie úkonov trestného konania, akými boli výsluchy, resp. konfrontácie. Z vyšetrovacieho spisu z prípravného konania, najmä z dátumov, ktoré sú uvedené v predvolaniach, ktoré boli zasielané buď poštou alebo e-mailovými správami, resp. z úradných záznamov, na základe ktorých sa oznamovali termíny úkonov, je možné zistiť, aký bol časový rozsah medzi upovedomením o úkone a samotným úkonom. Je nepochybné, že po preštudovaní týchto

dátumov je možné dospieť k jedinému záveru, že postupom vyšetrovateľov v prípravnom konaní boli porušované moje základné práva na obhajobu ako aj práva ostatných obvinených na obhajobu. K tomuto by som ešte uviedol aj tú skutočnosť, že vyšetrovatelia PPZ UBOK vysunuté pracovisko Nitra v rámci niektorých predvolaní vôbec neuvádzali mená osôb, ktoré majú byť v rámci toho ktorého úkonu vypočuté, ale bola tam uvedená iba hodina s tým, že vedľa hodiny bolo uvedené, že má byť vypočutý svedok. Obhajoba, ako i ja sme vôbec nemali vedomosť o tom, kto má byť v ktorý konkrétny deň v trestnej veci vypočutý, a teda nemohli sme sa náležite pripraviť na takýto úkon. Ani s touto skutočnosťou sa následne tak prokuratúra ako i súd, či už I. stupňa, resp. II. stupňa nevysporiadal a túto situáciu nevyhodnotil pri svojom rozhodovaní. V prípravnom konaní dochádzalo podľa môjho názoru i k ďalším procesným pochybeniam týkajúcim sa mojich práv obhajoby. Tieto pochybenia spočívali vo vylučovaní a spájaní jednotlivých trestných vecí. V tomto smere mám za to, že takýmto postupom došlo nielen k porušeniu práva na obhajobu, ale aj práva na spravodlivý proces. Nestotožňujem sa s právnym posúdením skutku - právnou kvalifikáciou, pričom pri tomto vytýkaní napadnutých rozsudkov vidím porušenie práva uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Poškodený E. neuplatnil žiadnu škodu, táto mu ani nebola spôsobená. V prípade poškodeného Z. Z. mala byť škoda vo výške 1 991,63 €, avšak táto taktiež neobsahuje podľa môjho názoru kvalifikačný moment pre posúdenie môjho konania a ostatných spoluodsúdených podľa § 186 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. Čo sa týka skutočnosti, že moje konanie a konanie ostatných spoluodsúdených malo byť realizované závažnejším spôsobom konania, teda že sme mali byť členmi organizovanej skupiny, tak táto skutočnosť taktiež nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Som toho názoru, že založenie, zosnovanie, členstvo, ako aj činnosť organizovanej skupiny musí byť preukázané a zároveň musí byť preukázané, že organizovaná skupina bola založená za účelom a s cieľom spáchať trestný čin, resp. vymedzený trestný čin. Pri takomto posudzovaní správnosti právneho posúdenia zisteného skutku sa nezasahuje do správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Domáham sa preto vzhľadom na uvedené, aby dovolací súd podľa § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutia súdu prvého stupňa a vec vrátil až súdu prvého stupňa. Opakovane zdôrazňujem, že daným dovolaním toto modifikujem z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.“

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor (č.l. 4702 - 4704) nasledovne: „Čo sa týka predmetnej argumentácie obhajoby, tak si dovoľujem poukázať najmä na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Nitre, ktorý sa v rámci svojho rozhodnutia podrobne a pregnantne vysporiadal aj s námietkami obhajoby (okrem iných aj odsúdeného B. D.) ohľadom údajného porušenia práva na obhajobu v rámci konania na prvostupňovom súde a tiež v rámci prípravného konania. Navyše z podaného dovolania nie je vôbec zrejmé akým konaním a v čom konkrétne malo zásadným spôsobom dôjsť k porušeniu práva na obhajobu u odsúdeného B. D., nakoľko len všeobecné konštatovanie, že vyšetrovateľ v rámci niektorých predvolaní neuvádzal konkrétne mená osôb, ktoré majú byť vypočuté považujem za klišé, ktoré nemôže zakladať dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku a takýmto postupom nemohlo dôjsť a ani nedošlo k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu a už vôbec nie k jeho porušeniu zásadným spôsobom. Rovnako tak postup vyšetrovateľa, ktorý v rámci prípravného konania spojil na spoločné konanie viaceré trestné činy spáchané jednotlivými obvinenými, ktorí boli obvinení spoločne s B. D. považujem za zákonný a dôvodný, pričom v tejto súvislosti poukazujem na samotné znenie ustanovenia § 18 ods. 1 Trestného poriadku. Taktiež argumentácia použitá v rámci podaného dovolania ohľadom existencie odvolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/Trestného poriadku je absolútne scestná, účelová a nezodpovedá jednak výsledkom vykonaného dokazovania a taktiež je v rozpore aj s objektívnym právnym posúdením predmetných skutkov, nakoľko vykonaným dokazovaním či už v prípravnom konaní, ako aj následne v súdnom konaní bolo jednoznačne preukázané, že predmetné skutky vo vzťahu k poškodeným Z. E. a Z. Z. sa stali a tieto spáchali jednotliví obžalovaní závažnejším spôsobom konania - ako členovia organizovanej skupiny, na čele ktorej stál práve odsúdený B. D.. V podrobnostiach znovu poukazujem na odôvodnenia rozsudku tak prvostupňového ako aj odvolacieho súdu, v ktorých sú presne špecifikované jednotlivé usvedčujúce dôkazy, ktoré jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukazujú spáchanie trestnej činnosti aj zo strany odsúdeného B. D. a ktoré dôkazy boli zo strany súdu vykonané zákonným a korektným spôsobom. Práve skutkové aj právne závery ku ktorým súd dospel po vyhodnotení všetkých relevantných a zákonným spôsobom získaných

dôkazov jednotlivo i v ich súhrne, viedli Okresný súd Nitra a následne tiež Krajský súd v Nitre k vydaniu týchto odsudzujúcich rozsudkov, pričom obe rozhodnutia sú založené na absolútne objektívnom právnom posúdení inkriminovanej trestnej činnosti a jednotlivé hmotnoprávne ustanovenia použité v týchto rozhodnutiach sú zákonné, dôvodné a aj správne aplikované. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že odsúdený B. D. sa dopustil spoločným konaním s ďalšími spoluobvinenými oboch skutkov uvedených v bodoch 1/ a 2/ rozsudku odvolacieho súdu, čím naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona. Z takto vykonaného dokazovania vychádzali pri svojom rozhodovaní aj Okresný, resp. Krajský súd v Nitre, ktoré mali za jednoznačne preukázané, že odsúdený B. D. stál na čele organizovanej skupiny, ktorá pôsobila v meste Nitra a jeho okolí, pričom spoločne s ďalšími členmi tejto organizovanej skupiny - spoluodsúdenými P. C., Z. M., A. S., B. S. a Z. H. sa v mesiaci november 2007 zmocnili poškodených Z. Z. a Z. E. proti ich vôli a tým im bránili užívať osobnú slobodu a hrozbou ujmy na zdraví si od nich vynucovali poskytnutie plnenia majetkovej povahy. V kontexte vyššie uvedených skutočností preto navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie odsúdeného B. D. podané prostredníctvom splnomocnenej Advokátskej kancelárie Gereg & Messingerová, s.r.o., Banská Bystrica zamietol“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a dospel k záveru, že nie je možné o dovolaní rozhodnúť v súlade s návrhom obvineného, pretože je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Tr. por. je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Tr. por.) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Tr. por.). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Tr. por. bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

K vyššie uvedenému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd poznamenáva, že jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v čl. 6 ods. 3 písm. b/, písm. c/, písm. d/ Dohovoru. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Právo na

obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V súvislosti s dovolateľom konštatovaným porušením jeho práva na obhajobu najvyšší súd zistil, že ním prednášané argumenty, názory a závery sú takmer totožné s tými, ktoré prednášal už v konaní pred Krajským súdom v Nitre, načo krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku reagoval erudovane, komplexne a vyčerpávajúco (viď č.l. 3811, 3813, 3814) tak, že najvyššiemu súdu nenechal takmer žiadny priestor na vyslovenie ďalších právnych úvah a záverov.

Najvyšší súd môže len stručne dodať, že podstatným pre zákonný a procesne správny postup v konaní o trestnom obvinení a pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu je bezchybný procesný postup v najdôležitejšom úseku trestného konania, ktorým je dokazovanie na súde v rámci hlavného pojednávania. Súdna konanie ako najdôležitejšia a rozhodujúca fáza trestného konania môže za istých okolností konvalidovať prípadné procesné nedostatky prípravného konania, ktoré sa nedotkli zásadným spôsobom práva obvineného na obhajobu a nenarušili spravodlivý proces v samotnej podstate. Treba si uvedomiť, že trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po konanie organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd. Z tohto pohľadu je podstatným to, že rozsudok má byť založený výlučne na dôkazoch, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní v prítomnosti obžalovaného a jeho obhajcu, ktorí v tomto konaní majú a mali reálnu možnosť jednotlivých svedkov, znalcov vypočúvať, klásť im otázky, čo v predmetnej veci obžalovaný a jeho obhajca aj využili a taktiež mali možnosť reagovať na ostatné v konaní pred súdom vykonané dôkazy (I. ÚS 21/2000, I. ÚS 74/2001).

Z uvedeného je zrejmé, že prípadné nedostatky v predvolaniach vyšetrovateľa na procesné úkony boli konvalidované výsluchom svedkov na hlavnom pojednávaní a navyše i tým, že obhajcovia sa aj napriek vytýkaným nedostatkom upovedomení a predvolaní vyšetrovateľa výsluchov zúčastnili.

K ostatným argumentom obhajoby k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku platia právne závery krajského súdu, ktoré si najvyšší súd v celom rozsahu osvojil, a preto na ne odkazuje. Preto najvyšší súd konštatuje, že vo veci obvineného B. D. nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

V dovolacom konaní nie je najvyšší súd oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z tohto hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, tzn. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi

nižších stupňov.

Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený B. D. spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku Krajského súdu v Nitre, s ktorého skutkovými závermi sa najvyšší súd stotožnil. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrení v posúdení skutku ako pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa 186 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu. Uvedené sa týka nielen získania väčšieho prospechu (písm. a/ § 186 ods. 2 Trestného zákona), ale i organizovanej skupiny (písm. b/ § 186 ods. 2 Trestného zákona). V podrobnostiach opäť najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Nitre najmä na čl.l. 3811, 3820 a 3821, kde krajský súd odpovedal na všetky pre obvineného sporné otázky, pričom najvyšší súd sa stotožnil so závermi krajského súdu.

Najvyšší súd uzatvára, že v predmetnej veci nezistil naplnenie ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.